

474

Beidsamais spreddiķis,

to

1830tā gaddā, 31 August - mehnescha - deenā
no fawas mihtas draudses schķirda-
mees Walmares basnizā

turreja

Julius Walter,

liħds tam laikam Walmares draudses mahžitais, scho reif
pee Lehrpatas augstas skohlas deewa - wahrdu - mahžitais.

Lehrpatā

raksts speests pee Schünmann 1830tā gaddā.

37

C 11
3

1831601745 210001634

Druckfrei

in Gemäßheit §. 217 des Allerhöchsten Statuts der
Kaiserlichen Universität Dorpat vom 4ten Juni 1820.

Dorpat, den 25. Oktober 1830.

Dr. Julius Walter,
Hofrath und ord. Professor der Theologie.

KATALOGS

ZA FB
R 1173

Walmars draudzei,

par peeminneschanu

teem gaddeem, ko winaas widdu parwaddijis,
teem wahdeem, ko tur fluddinajis,

par pateikschanu

par wissu labbu, ko tur peedshwojis,
scho spredibiki lizzis rakstos speest

Julius Walter.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Mans kungs un mans Deems! Zu scheh-
ligi man effi isredsejis un aizinajis par strah-
dneeku tawâ wihsa-kalnâ; tu pee teem sweh-
teem darbeem, fo tu man ustizzejis, lihds
schim schehligi man spehzinajis un swehtijis;
— al lai taws spehks man netruhks pee ta
pehdiga darba, fo schodeen sché strahdaschu!
Zai tawa schehlastiba mannus pehdigus wahr-
dus schinni weetâ baggatigi swehti, lai tee
kâ labba pehkla labbâ semmê kriht un labbus
augtus nefs — tew par gohdu! Amen.

Klausait tohs swehtus bihsedes wahr-
dus, fo schodeen ewangeliuma weetâ ar jums grib-
bu apdohmaht. Schee wahrdi atrohnami
zuhkasa stahstôs no apustulu darbeem zotâ
nod. no 17tas lihds 38tas perschas.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

„Bet wiaſch ſubtija no Miletos us
 Eweſu, un ataiſinaja taſs draudſes wez-
 zajus. Un kad tee pee wiſſau nahze, ſaz-
 zija wiaſch us teem: Juhs ſinnat no taſs
 pirmas deenas, kurrâ es eekſch Aſias nah-
 zis, ka es ar jums pahſ to wiſſu lai-
 ku bijis eſmu. Kalpodams tam Run-
 gam ar wiſſas paſemmoſchanas, un daudſ
 aſſarahm un kaſrdinaſchanahm, kaſ man
 irr notikkuſchas no to Judu wiltibahm.
 Ka es neneeka eſmu paſlehpis no teem kaſ
 jums par lobbu nahktu, ko es jums ne
 buhtu paſluddinajis un mahzjis, tik labb
 draudſe, ka pa mahjahm. Apleezinadams
 tik labb teem Judeem, ka arridſan teem
 Greekereem to atgreoſchanu pee Deewa, un
 to tizzibu eekſch muhſu Rungu Jeſu Kriſtu.
 Un nu redſi, es faiſtihts garrâ, eemu us
 Jeruſalemi, neſinnadams, kaſ man tur
 uſees: Tomehr taſ Swehts Gars ikweenâ
 pilſſatâ leezibu dohd, ſazzidams, ka ſaites
 un behdas mann gaida. Bet es par to
 ne behdaju neneeka, neds manna dſhwiba
 irr man paſcham dahrga, ka es pabeidſu
 mannu zeſſu ar preeku, un mannu amma-
 tu, ko es dabbujis eſmu no ta Runga Je-
 ſus, apleezinaht to preezigu fluddinafchanu

taſs Deewa ſchehlaſtibas. Un nu redſi,
 es ſinnu, ka juhs ne wairs redſeſeet man-
 nu waigu, wiſſi pee kurrem es eſmu pahſ-
 gahjis, fluddinadams to Deewa walſtibu.
 Tapehz es apleezinaju preekſch jums ſchinni
 paſchâ deenâ, ka es ſchlihts eſſmu no
 wiſſu aſſinim. Jo es ne eſmu paſlehpis,
 ka es ne buhtu jums paſluddinajis wiſſu
 Deewa padohmu. Tapehz ſargajeetes pa-
 ſchi, un wiſſu gannibas pulku, pahſ ko
 juhs taſ Swehts Gars irr eezehtis par
 bihſkapeem, to Deewa draudſibu gannih,
 ko wiaſch zaur ſawu paſchu aſſini atpirjis.
 Jo es ſinnu to, ka pehz mannas aiseeſcha-
 nas pee jums eenahſt plehſſigi wilki, kaſ
 to gannamu pulku ne ſaudſehs: Un no
 jums paſcheem zeſſees wihri, pahſwehritas
 leetas runnadami, ka tee tohs mahzehtus
 nowehſch ſewim paſſat. Tapehz eſſet
 mohdrigi, eegahdadami, ka es par trim
 gaddeem nahti un deenâ ne eſmu duſſejis,
 ar aſſarahm ikweenu pamahzidams. Un
 nu nodohmu es juhs, brahti, Deewam
 un tam wahrdam wiſſau ſchehlaſtibas, kaſ
 ſpehzigis irr juhs uſtaifiht, un jums doht
 to eemantofchanu ſtarp wiſſeem ſwehtiteem.
 Es ne weena ſudrabu jeb ſeltu jeb drehbes

esmu eefahrojis. Bet juhs paschi sinnat, fa schahs rohkas mannai waijadfibai, un teem, kas ar mannim bija, irr kalpojuschas. Es esmu jums wiffas leetas rahdijis, fa ta strahdajohr peederrahs tohs wahjus us-nemt, un eegahdatees to wahrdu ta Run-ga Jesus, jo winsch irr fazzijis: labbak irr doht, ne ka nemt. Un scho fazzijis mettahs winsch zellös, un peeluhdse Deewu ar teem wisseem. Bet tur notikke leela raudaschana no wisseem: Un te mettahs apfahret Pahwila faklu, un stuhpstija winnu. Wifs wairak no sirds-sahpehm pah-nemti, ta wahrda dehl, fo winsch bij fazzijis, fa teem ne bij wairs winna waigu redseht: Un tee pawaddija winnu us to laiwu."

Schi nu bija Pahwila apustula pehdiga fatikschana ar Ewesern-draudses wezzakeem; schee bija tee pehdigi wahrdi, fo winsch usfaweem mihteem tizzibas-beedreem runnaja, pirms no teem aigahje, fo winsch lihds schim bija mahzijis un kohpis, fo winsch usfwehteem dsihwibas-zelkeem bija waddiis. Sin-nams, fa par zitteem no scheem wahrdeem safakka: ta jau zittam nekriht un neklahsahs runnährt, fa pascham apustulam ween; bet

irr ta patt arri zitti wahrdi schinni preekschâ lassitâ gabbalâ, fo ikweens deewakaps un fristigas draudses dwehselesgans warr nem-tees fazzihrt, kad tam no sawas draudses buhs schirtees. Jo tas irr pateesi teefa: kas ar Deewu sawu ammatu usnehmis un ar Deewu to gribb nolikt, tas zittadi ka Pahwils to darrijis, sawus ammata-darbus newarr beigrt.

Ar to kungu es arr sawu darbu fahzis, ar to kungu es to labpraht gribbu beigrt: taphez es itt schohs wahrduhs no fwehtreem rak-steem jums preekschâ lizzis. Itt ka Pahwils no Eweseru draudses aiseijohrt wehl weenu reisi skaidri apleezina, fo winsch pee tahs draudses strahdajis, wehl weenu reisi draudses wezzakus luhgdams luhds, lai ta dsihwo un ta par draudses lohzeekteem gah-da, fa winna strahdaschana nepaleef welta, itt ka Pahwils (to) draudsi pehdigi Deewa rohkas nodohd un par winnu to schehligu Deewu peeluhds, — ta patt es schodeen sawus ammata-darbus pee schahs draudses wehlejohs nobeigt.

Klausait un sanemmät tad nu usmannigi un mihtigi:

Mannu pehdigu leezibu, mahzibu un
luhgſchanu.

Bet tu, af ſwehtais Deews; ſwehti
muhs eekſch tawas pateefibas; taws wahrds
irr ta pateefiba. Amen.

I. Tas apuſtuls Pahwils pehdigu reifi
uf Eweſeru - draudſes wezakeem runnajoht
ſawâ garrâ ſtattahs atpakkaſt uf teem trim
gaddeem, ko mahzidams un deewam kalpo-
dams ar teem kohpâ bi a ſadſihwojis. Winſch
peeminn wiſſas tahs affaras, ko pee winneem
un par winneem raudajis, wiſſas tahs kahr-
dinaſchanas, ſas par to laiku winnam uf-
gahjuſchas un ſcho wiſſu pahrdohmajohſt un
peeminnoht wiſch dohd leezibu ſazzidams.

„Zuhs ſinnat, ka es neneeka ueeſmu pa
ſlehpis no wiſſa ta, ſas jums par labbu irr,
ka es jums to nebuhtu paſluddinajs un mah-
zijis tik labb draudſe ka pa mahjahm; aplee-
zinadams tik labb teem Zuhdeem ka arrid-
ſan teem Greekereeem to atgreeschanu pee dee-
wu un to tizzibu eekſch muhsu kungu Jeſu
Kriſtu. Tapehz es juhsu preekſchâ apleezi-
naju ſchinnî paſchâ deenâ, ka es ſchlihts
eſmu no wiſſu affinim; jo es neeſmu atrah-
wees, ka es jums wiſſu deewa padohmu ne-
buhtu fluddinajis.“

Echi ta leeziba, ko Pahwils leezina
draudſes - preekſchâ, newis itt kâ leelidamees
ar ſaweem darbeem, bet lai wiſſa draudſe to
wehl weenu reifi dabbu dſirdeht, lai to weh-
râ leef un lihds gallam peeminn, pehz ko
Deews Pahwitu pee winnas ſubtijis, lai ne-
weens newarr aſbildinatees, itt ka winnam
Deewa padohms nebuhtu ſinnams darrihts,
lai ikkats to labbi aſſiſt un noproht, ka
kad nu tomehr wehl uf grehku zetteem paleef
un grehku dubids flihkt — pats ween pee
ſawahm affinim wainigs buhs, tapehz ka to
glahbeju nawa peenehmis bet atſuhmis, ko
Pahwils tam bija fluddinajis.

Zahdâ ſinnâ arri man ſchodeen buhs
leezibu atdoht ne preekſch ſchahs draudſes
wezakeem ween, bet wiſſas draudſes
preekſchâ, lai buhtu wezzi lai jauni, lai ik-
kats to wehl weenu reifi dabbu ſkaidri dſir-
deht, kahda ta mahziba bijuſi, ko es ſchê
fluddinajis, kahds tas zeſch, uf ko es rahdi-
jis, kahdi tee darbi, uf ko es ſkubbinajis! —
Un gohds deewam, es to paſchu leezibu
warru doht, ko Pahwils demis. Jo kad es
ſawâ garrâ atpakkaſt ſtattohs uf teem gad-
deem, ko es ar jums kohpâ ſadſihwojis, kad
es peeminnu to ſirdspreeku, ko Deews man

schê dewis baudiht, to mihlestitbu, ar fo schi draudse man fanehmufi un fo lihdf scho deenu man parahdijufi, kad peeminnu, ar fo Deews pehz sawas mihlestitbas man schê irr peemellejis, tad teescham man japasemmojahs un jafakka: ta kunga schehlastiba irr leela bijufi, wiafch man no schehlastibas dewis, fo es muhscham neefmu pelnijis. Scho Deewa schehlastibas baggatibu atsihdams un to nabbadsibu un truhkumu pee fewis pascha labbi noprasdams es us jums allaschin warru fazzih, ka Pahwils uf Eweferu wezzakeem fazzijis: juhs sinnat, ka es jums neefmu flehpis, kas jums par labbu, ka es jums to nebuhtu fluddinajis tif labbi eefsch basnizas ka pa mahjahm; — juhs sinnat, ka es neefmu atrahwees jums deewa padohmu fluddinajt un wiffur apleezinajt atgreeschanu pee Deewa un to tizzibu eefsch muhsu kungu Jesu Kristu.

Neeweens juhsu starpâ scho leezibu man neleegs, ka es jums zittu meisteri neefmu fluddinajis ka to weenigu kungu Jesu Kristu, ka es jums zittu zellu neefmu rahdijis, kas pee Deewa aifeetu, ka to weenigu debbes-zellu, kas eefsch atgreeschanas no grehfeem teef usæmts un eefsch tizzibas wirs

semmes pabeigts, scho fwehtu krusa-zellu noskumschanâ behdâs un sahps uffahkamu bet fwehtôs preekôs an debbes-lihgsmôs nobeidsamu — ka es jums zittu taifnibu un fwehtibu neefmu mahzijis, ka to ween, fo eefsch tizzibas uf Jesu Kristu meklejam un eemantojam, ne zaur sawu paschu nopelau, bet itt kâ schehlastibas-dahwanu, ar fo wiafch muhs nabbagus apdahwina un fwehti.

Kamehr es schê esmu fahzis Deewa-wahrdus fluddinajt, es jums Kristu fluddinajis kâ to wahrdu, eefsch ka buhs lohžitees wisseem zetteem, es tif labbi draudse ka pa mahjahm — Kristus preezas mahzibu fluddinajis itt kâ debbes-spehku, kas warr taifnus darriht, kas eefsch to tizz, es Kristus krusu fluddinajis, wianna behdas, wianna zeechanas, wianna mirschanu itt kâ Deewa schehlastibas-darbu, zaur fo wiafch muhs grehzineefus no nahwes un no elles mohkahm irr pestijis. Nefad es sawu gudribu jeb zittu zilwezigu gudribu jums neefmu preefschâ zehlis, bet to meenigu debbes-gudribu, ta kunga weenteefigu mahzibu. No wianna wahrdeem, no fwehteem raksteem, es to aizinachanu nehmis, ar fo es juhs aizinajis, to luhgschanu, ar fo es juhs luhdfis, to pa-

mahzifchanu, ar fo es juhs no deewa pusses pamahzijs. Deewa = wahrdi bija ta fehkla, fo es schē esmu iskaifijis, tee bija tee rihti, ar fo es schinni wihna-kalnā strahdajis, tee bija tahs faites, ar fo es juhs garrā faistijs us winna zetteem staigabt, tee bija man par tihflu, fo es basnizā un pa mahjahm winna wahrdā ismettis, ka tahs dwehseles winnam fasweijotu, fo winsch pee krusa stabba tif dahrgi irr atpirzis.

Woi es to faktu leelidamees? Ak manna firds nedf gribb nedf warr leelitees. Es sawu truhkumu un sawu wahjibu gan labbi sinnadams daschu reisi sawu pestitaju ar behdigu firdi peeluhdsis un affaras raudoht us winna kleeedsis, lai winsch man palihds manna besspehziā, lai winsch man wairo tizzibas spehku, ka winnam par gohdu sawu draudsi warretu apkohpt, lai winsch man wairo gar-rigu atsihschanu, ka jo labbaki noprastu to wahrdu dalliht un iffatram to graudinu doht, kas tam no deewa nowehlehts. Un kad tas kungs mannu nabbagu luhgschanu paklausijis, kad winsch mannus wahrdis un darbus swehtijis, ka zaur mannu uffaukschanu daschas dwehseles no dsika meega usmohsdamees un swehti pakustinatatas pee ta kunga wilktas

tikkuschas, tad es gan daschu redsi ka Peh-
ters apustuls tam kungam pee kahjahm kris-
dams luhdsis: es neesmu zeenigs, ka tu
nahzi manna pajumtā — un kamehr es dsih
wofchu us to es gribbu stahweht, ka ne mans
spehks bet deewa schelastiba zaur manni ne-
spehjneeku to wiffu isdarrijusi. Tomehr arri
to es warru fazzih, ka ta kunga schelastiba
pee man nawa welta bijusi, ka to gaisminu,
fo winsch man demis, apraksch puhru nees-
mu flehpijs, ka to pohdu, fo winsch man us
tizzejis, semme eerakt neesmu dohmajis, bet
zik man Deews jums par labbu eedewis, tif
jums gribbejis isdalliht. So Deewa padoh-
mu, fo winsch man atklahjis un parahdijis,
es jums neesmu flehpijs, — debbes-maisiti
jums sneegt, schelastibas-zellu jums rahdiht
es neesmu atrahwees. Woi pasaulei manni
wahrdi patikke, par to es mas behdajis bet
to ween dohmajis, ka es tam pa prahtam
darritu kas man schohs wahrdis un ar scheem
wahrdeem gannamu awju-pulku ustizzejis.
So leezibu juhs man neleegseet, ka es nefad
diwejahdu wallodu neesmu runnajis, ka es
muscham tahs Kristus preezas mahzibas
neesmu kaunejees, bet to wiffem weenadu
fluddinajis, us to weenumehr rahdijis ka us

to weenigu Deewa spehfu par pestifchanu wisseem kas tizz. Tapehz es ar Pahwilu gan warru fazzih: es esmu schkhistis no wissahm affinim — jo es ikkatram tikpatt labbi to pasufchanu rahdijis, kerra winsch eestreen, ja gribb grehkôs palikt, ka arri to glahbeju, kas paschu pehdigu grehzineeku, kas atgreeschahs, wehl warr taisnoht un schkhistiht. Tapehz es warru fazzih ar Mohfus wahrdeem: es nemmu par leezibu par jums schodeen debbe-fi un semmi, es esmu jums dschwibu un lahstus preekschâ lizzis; — tad nu iswehlejeet to dschwibu, ka juhs dschwwojeet, juhs un juhfu dsimmums.

II. Ak iswehlejeetees to dschwibu! — Paleezeet us teem dschwibas-zellem, us fo kas kungs juhs waddijis! Pasargajeet to gaismu, ar fo winsch juhs apfkaidrojis! — Za irr manna pehdiga mahziba, fo es ar luhgschachu jums schodeen dohmu un pee firds leeku, itt kâ Pahwils no sawas draudses atstahdamees to mahzija un luhdse: „sargajeet nu sew paschus un wissu gannamu pulku“ un „effect mohdrigi eegahdadamees, ka es par trim gaddeem neesmu duffejis ar affarahm ikweenu pamahzidams.“ Un gohds deewam, ka es to warru luhgt tahdâ tizzibâ un zerri-

bâ, ka manna luhgschana nebuhs par weltu luhgta. Es jau schinni draudse neesmu bijis kâ kahda bals tulsnesi, kas sanz: fataiseet tam kungam zellu. Gan par faufschanu es to weenumehr fauzis, bet manna faufschana naw tulsnesi aisskannejusi un wehja aigahjusti; ta irr atskannejusti dauds firdis, ar tahdu debbesfkannu, kas zilweka firdi par dschwu deewa-nammu eeswehti. Mannahm luhgschanahm tahs dwehfeles nawa truhkuschas, kas labpraht, kas ar swehtu preeku tahs faehme un paklausija.

To wis negribbu fazzih, ka pee schahs draudses nekahda truhkuma nawa. Râ wifur tâ arri schê mehsh tahdus wis newarram usrahdiht, kas buhtu pilnigi, bet tahdu gan, kam leels truhkums. Ak arri schê irr useetami, ispuifchi kohki, kas nekahdus labbus augtus neness; — arri schê irr atrohnami Jesus krusta eenaidneeki, arri schê wehl daschi kalpo zittam kungam, woi pasaulei, woi sawam wehderam, woi wissai sawu nabbagu dwehfeli prettinekam pahrdewuschi, kas winnus mahza paganu fkolhâs un gudribâs, kas winnus flubbina us wissadu blehdibu un neschkhistibu.

Somehr to wis newarru leegt, — un es to

fakku ar preefu - tas eenaidneeks fchi sawas
niknas sahles irr isklaisijis us labbu tihrumi-
nu, fo tas kungs irr apfohpis un apsehjis ar
debbes - sehflu, kas no ta kunga swehtihes
labbus auglus nefs, tahdas wahrpinas nefs,
fo winsch tannî deenâ, kad ta nikna sahle
tik fadedsinata, salaffis un sawôs schuhnds
fakrahs.

Un lai arr pee wisseem wehl daschs truh-
kums atrohnams, lai wisseem wehl ikdeenas
winnu wahjibu jaatsihst un janoschelo, tad
fchi atsichana tomehr teem netruhst un us
tahdu noscheloschanu winnu sirdis irr lab-
prahigas. Tomehr ta nakts tumfiba irr
pagahjusi, kurrâ zilweks few paschu taifnu
turr, ar sawu gudribu leelahs, us sawu taif-
nibu teepjhs. Tomehr debes - gaisma at-
spihdejusi un draudses - lohzehti nawa wairs
ka isfliduschas awis, kas bes ganna mal-
dahs us platteem pasfaules zelleem. To wee-
nigu labbu gannu juhs atsinnuschi, to effat
eemihtojusch, winna balsi juhs labprah klau-
fait un no winna leekaites gannigt us sat-
lahm gannibahm. Raugi tapehz es ar stipru
tizzibu un zerribu juhs luhdsu, kâ Pahwils
luhdsis: fargajeet few paschus un wissu draud-
si! Peeluhkojeet un effect mohdrigi! — Ka

ta gaismina, kas jums irr usreetejusi, jums
atkal nesuhd! — Ka ta schelastiba, ar fo
winsch juhs irr swehtijis un apdahwinajis,
jums nepaleek atnemta! Ka tas pestitais, kas
juhs tik tahlu ar sawu swehtu garru schel-
ligi irr waddijis, juhs weenreis pehz to ne-
teesa, ka tik leelu mihlestibu aismirsdami no
winna effat atstahjuschees.

Juhs, schihs draudses wezzakus, es kâ
Pahwils luhgdams luhdsu: effect mohdrigi,
fargajeetes, ka juhsu gohds jums nesuhd, ka
juhsu tizzibas - gaisma lauschu - preefchâ eefsch
taifnibas - un pateesibas - darbeem atspihd un arri
zittus pamohdina un us dshwibas - zelleem at-
greesch. Juhs labbu tezzeschanu tezzesjusch, at
paleezeet nomohdâ un pastahwigâ luhgschanâ, ka
juhs nepeekuhstat. Juhs labbu zihnischenu zih-
nijusches, at fargajtees, ka juhs lihds gallam
ar deewa - brunnahm apbrunnoti tam blehdnee-
kam pretti - turraitees. Tas ween ar frohni
paleek gresnohts, kas pareisi zihnijees un mehs
finnam, ka arri tee kweeschi paleek sijnati, ka
arr no teem, kas to kungu pasinnuschi un mih-
tojusch, daschi atkal atkriht un pasauli ee-
mihlo.

Juhs, kurru kohpfschanai deews behrnus
uswehlejis, tehwi un mahtes, es juhs luhdsu:

af fargajtees, fo juhs paschi teem apgrehzi bu nedohdat, ka juhfu wahydi un darbi teem nepaleef par fahrdinaschanu! Mahzait, waddait, apgahdajeet winnus ta, ka tee tam fungam par gohdu usang, lai weenreis, kad schkirshanas-brihtinsch buhs atnahzis, juhs tohs preezigi samâ weetâ warrat atstahst Jesus dahrsâ, itt ka jaunus kohzius, kas bes augteem nepaliks. Tee augti, fo behrni tam fungam nefs, irr tehweem un mahtehm par gohda-krohni.

Juhs, jaunekti, brahti un mahfas, kas juhs effat kristiti us ta funga wahrdu, kas juhs sawu kristischanu paschi apstiprinajuschi ar swehtu fohlischanu un swehreschanu ka tam fungam dsihwojohet un mirstohet gribbat peederreht, — es juhs luhgdams luhdsu: af fargajtees, ka schi fohlischana juhs weenreis neteesa, ka schi swehreschana jums weenreis kâ dsirnawu-akmins us firdi nekriht to nospeesdama, tapehz ka sawu fohlischanu netur-rejuschi, sawu swehreschanu pahrsahpuschi. — Ak paleezeet pee wiinna, lai wiinna schelastiba warr palikt pee jums! Ne klausait us to, fo pasaule fohla, kas juhs gribb apmahniht un no Jesus nogreest, bet klausait, kâ winsch juhs aizina un luhds, peeminneet allaschin, ka winsch pastarâ deenâ no ikkara to dweh-

feli praffihs, fo winsch ar sawahm affinim atpirzis un few schlihtijis, lai ta winnam peederr. Ne dohdeet weetu tam wellam — dohdeet sawu firdi tam, kas to grehzigu firdi, to flepkawu bedri, warr pahrtaisiht par dsihwu deewa-nammu un pats tur mahjodams to war pildiht ar debbes-mantahm.

Es juhs wiffus, wezzus kâ jaunus, brahtus un mahfas, no wiffas firds luhdsu: nemmeet sawu krustu us fewim, staigajeet Jesus zellus, neeffeet tam fungam tahdi kalpi, kas tik ar wahrdeem tam kalpo bet lai wiffas juhfu firdsdohmas un wiffa juhfu walloda un wiffi juhfu darbi paleef par swehtu deewa-kalposchanu. Ak neaismirsteet, ka ta tizziba, kas augtus neness, eefsch few paschas nomirrusi, neaismirsteet, ka jums darbôs par to buhs leezibu doht, ka juhfu tizziba ihstena Jesus tizziba. Dsenneetees pehz tahs tizzibas, kas mihlestibâ parahdahs, kas juhs spehzina taisnibas-augtus nest, kas juhs swehti — ne kahdâ ahrischkigâ buhschanâ bet ar swehtu peeaugfchanu pee ta eefschkiga zilwefa. Tahda gaisma lai jums prahnu un firdi apskaidra! Tahda gudriba lai pee jums jo deenas eet wairumâ! Tahdâ tizzibâ palee-

zeet stipri eesaknoti, lai pee jums nahf redsams, ka juhfu dshwiba irr Kristus!

Walmares draudse, draudsite mihta, ko schodeen pehdigu reisi nosauzu par sawu draudsi, af fanemmi, — fanemmi un paklaufi scho mannu pehdigu mahzibu, scho mannu beidsamu luhgschanu, ko es labprahf juhfu firdis ar sawahm affarahm gribbetu eestakstihf, lai ta jums paliktu peeminaa, lai juhs winnas atgahdatohs, kad nu mannu balfi wairs nedfirdeseet! — Un kad atkal kahdu reisi juhs redseshu, woi no jums dsirdeshu, kaut man behdu-affaras par jums nebuhtu jarauda, — kaut allaschin ar pateizibu, ar firdspreeku warretu peeminneht to laizinu, ko es juhfu widda dshwojis, kaut sawu strahdaschanu pee juhfu dwehselehm lihds gallam, warretu nosauft par fwehtigu!

III. Kas nahfs palihga mannahm luhgschanahm? — Winsch, kas gan sinna, ka es ar tahdahm luhgschanahm ne mekleju sawu bet winna gohdu, ne sawu bet juhfu labbumu; winsch, kas zilweka firdis warr waddiht ka uhdens uppes kury winsch gribb; winsch, kas man no pirma galla palihga bijis, kas til ka es pee jums winna darbud fahzis strahdahf juhfu firdis man irr atweh-

ris un lohzijs uf paklaufischanu un mihlestibu; winsch, kas mannus wahrdus ta spehzinajis un fwehtijis, ka tee juhs pamohdinaja un wilke uf Jesus zelleem. Winnu es peefaulschu, ka Pahwils to darrija fazzidams: nu es juhs nodohmu Deewam un tam wahrdam winna schehlastibas, kas irr spehzigis juhs ustaisifihf un jums to eemantofchanu starp wisseem fwehtiteem doht. Un kad Pahwils to bija fazzijis, tad winsch zekds metehs un ar teem wisseem Deewu peeluhdse. Ta arri es beidsiht Deewu par jums gribbu peeluhgt; — luhdseet ar man zekds mesdamees:

Tew, mans kungs un mans Deews, es nu scho draudsi nodohmu; tu man biji ufwehlejis to kohpt un ganniht, — tawas rohkas es to taggad, tew pateizohf, tew peeluhdsoht, atdohmu. Lai tawa rohka winnu turr un wadda, winna fwehti un apgahda ar laizigahm un garrigahm dahwanahm!

Lai tawa schehlastiba to pasarga un glahbj!
Lai tawa gaifma jo deenas jo wairaf par winnu atspihd un wiffus apskaidro un fasilda.

Lai tawa mihlestiba eefsch wisseem walda, lai wiffi ka weenas meefas lohzehti eefsch

weenprachtibas un meera ta fwehta garra fawu muhschu nodsihwo, weens ohtru panesdami, weens ohtram kalpodami tā garrigās ka laizigās leetās.

Laws wahrds irr spehzigis tohs ustai-
sibt ar wisseem fwehteem us to pamattu to
praweefchu un apustutu — lai tawu wahrdu
spehks pee schahs draudses jo prohjam wehl
spehzigis parahdahs! — Swehti scho tawu
nammu ar tawu baggatu debbes- fwehtibu,
lai tas wisseem irr un paleef par to fwehtu
weetu, fur apgruhtinatas un apbehdinatas
firdis pee Jesus meeru atrohn, fur iskaltu-
schas un issalkufchas dwehseles baggati paleef
meelotas ar to debbes-maifi, ar to dsihwi-
bas-uhdeni, fo tu mums tawds wahrds dah-
wina; — fur wiffi, kas no dsihwibas-zetteem
fahkufchi malditees, paleef atkal usgreesti, —
fur wiffi, kas grehkōs krittuzchi un grehku-
meegā gull, paleef usmohdinati, pazelti un
pee to wilkti, kas grehzineekus mihtodams
fanemm atgreeseh un schlihti.

Swehti, lungs, schahs draudses ffohlu!
ka arri tur tew par gohdu strahda un fwehti
augli parahdahs eektch fklaidrakas atsichscha-
nas un gudribas, eektch taisnibas un dsih-
was tizzibas. Swehti wiffus tohs, kas pee

schahs basnizas un ffohlas kalpo, fwehti
mannu mihtu ammata-beedri, kas, gan sin-
nadams tawu dahrgu mantu glabbah, man
fwehtihis lihdsstrahdneeks ir bijis schinni tawā
dahrsā. Swehti schahs draudses ffohlmeisteri
un basnizas schkesteri! Swehti basnizus pehr-
minderus, kam wisseem es schodeen no firds
pateizu par to mihlestibu un labprachtibu ar
fo tee pee draudses apgahdashanas man
lihds gallam peepalihdsejusch. Palihds teem
jo prohjam wehl scho gannamu pulku usfraud-
sibt un fargah, ka tas kahrinatais to ne-
isklihdina! lai ar faweem wahrdeem, lai ar
fawu preekschsihmi wezzus un jaunus pamoh-
dnia un paskubbina, pee tewin turretees un
tawus zeltusstaigah.

Swehti wiffus draudses mezzakus preek-
schneekus un teefatajus, dohd winneem sapra-
schanu un spehku, ka ikkats sawā ammata
par gohdu, taisnibu un meeru gahda un
launprachtigus stipri sawalda.

Swehti wiffus mahjas-tehwus un mah-
tes, fainneekus un fainneezes, kalpus un
kalpones, maises-behnus un appakschneekus,
wiffus ammatneekus; — lai wiffi us tew fa-
wu zerribu mett, lai pee wisseem tawa scheh-
lastiba nahk redsama. lai wiffas mahjās ta-

wa gaisma jo deenas wairak atspihd un aisdenn wiffadu tumfibu, mahau-tizzibu un eh werjehibu; lai wezzaki un behrni tawus wahrdus skandina ar luhgfschanahm un garrigahm dseefmahm, un lai no tawu wahrdu fehklas swehti taisnibas - mihlestibas - un meera - augli zekahs wiffas firdis! Swehti wiffas mahjas, tihrumus, dahrsus, laukus, — wiffu laizigu nabbadfibu, fo tu schehligi dewis un wehl dohfi! Nograesi wiffadu nelaimi un neswehtibu! — Dafargi wiffur no ugguns-un uhdens - grehka, no guttahm, fehrgham un zittahm behdahm un breefmahm! Swehti wiffus sweedrus pee maies pelnifchanas, swehti tohs zekus un darbus, fo tu ifkatram winna fahrtâ un weeta effi uslizzis. Swehti laulibas - pahrus, ka wiffi scho swehtu fahrtu zeendâ gohdâ turredami weens pee ohtra swehtu-darrifchunas ar tizzibu un mihlestibu strahdu, weens ohtra wahribu ar pazeeschanu un lehnprahribu paness, — weens ohtram pee meefas un dwehfeles palihds! — Swehti behrnus un behrnu - apfohpschanu un audsinafchanu! Lai jau no pirmeem gaddeem behrnu firds paleef apfohpta ka taws dahrs, apfehsta ar tawu debbes fehflu. Lai ne weeni wezzaki neaismirst, ka engeti par behrnu-dwehfelehm

irr nomohdâ un ka tam buhs gruhsta atbildefchana, kas weenu no scheem wiffmasaneem apgrehzina.

Swehti wiffas behdu-taudis, wiffus nabagus un atstahstus, atraitnes un bahrius, wiffus zeesdamns, wahjus un mirdamus. Lai pasemmigi un tizzigi paness, fo tu teem uslizzis! Lai padohdahs tawâs rohkâs un mett sawu zerribu uf tewi, jo tu peemekiedams muhs mihlo un darrifi ar behdahm tahdu gallu, ka meh's to warram panest, ka debbes par to tew teikfim un flawefim! — Lai wiffi, kam ta pestifchanas stundina jau ateet, derr meeru wehl semmes-wirfû, ka tee meerâ sawu dwehfeli warr pawehleht tawâs rohkâs un tawâs dschwoktâs eemantohst muhschigu debbes-meeru.

Swehti, kungs, arri mannu mahju, mannu draugu, mannus behrnus, mannus mahjas-behrnus, wiffus, kas mihltigi un paklaufigi man par labbu irr strahdajuschu un wehl strahda. Atmaksâ tu ifkatram, fo tee pee man labbu darrijuschu, arri to mihlestibu, ar fo schinni pehdigâ aiseefchanas-laikâ mannu firdi tik lohti epreezinajuschu.

Swehti manni paschu, ak kungs! Tu jau sinni, ka es to schehlastibu, ar fo tu

lihds fchim man fwehtijis, ar pateizibas-affa-
rahm esmu atsinis. Ak palihdsi, ka es
muhsham neaismirstu, zit leela tawa scheh-
lastiba pee mannim bijusi, — ka manna tiz-
ziba nepaleef wahja, nesahf schaubitees! Tu
jau man buhsi, weenumehr tas pats schehlo-
tais un glahbeis. Tu manni neatmettisi, tu
man dohfi spehku, ka dsihwojohf tew warru
dsihwohft un kalpoht! Ak Deews un kungs!
jaunu tihrumu tu man taggad eerahdijis
strahdajamu! Taws tas tihrooms, tawa buhs
ta fehkla, fo iskaisfichu, lai tawa schehlasti-
ba fwehti to darbu! Palihdsi man, ka tahs
dwehseles, kam weenreis tawas awis buhs
ganniht, mahku greeft pee ta weeniga labba
ganna, un pee ta awota, fur tee warr atrast
neissmekamu gudribu! Ak palihdsi man tahdu
leezibu doht no tawas schehlastibas, no teem
faldeem preekeem, fo wiffi bauda, kas win-
nai padohdahs, ka manna leeziba zittus
pamohdina, ka tee sawu pestitaju preezi-
gi apleezina wahrdds un darbds! Ak kungs
un Deews, palihdsi man, spehzini man, pa-
fargi man, ka es nepeekuhstu, — ka ne-
apnizzis tawu darbu strahdaju, kamehr tu ta-
wam kalpam wehlefi aiseet tawâ meerâ.
Amen.

(Pehz aisluhgshanahm par keiseru,
keisera nammu, par kristijameem, lau-
lajameem, glabbajameem un zitteem
un pehz nofkaititas tehwu-reises wehl
ar scheem wahrdeem draudsi usrun-
naja.)

Ta tad es nu sawu pehdigu darbu schin-
ni weetâ padarrijis un pehz sawa ammata
peeminnejis, kas bija japeeminn. Saem-
meet nu wehl tohs pehdigus wahrdu, fo es
kâ draugs un brahlis jums draugeem un
draudsenehm, brahleem un mahsahm aiseijoht
uffautschu. Saemmeet to pateizibu par
wiffadu labbumu, fo es pee jums atraddis
un baudijis, par wiffu mihlestibu, fo juhs
man parahdijufchi. Saemmeet scho apfoh-
lifchanu, ka manna firds Walmeres draudsi
neaismirsihs, bet fwehtidama to peeminnehs,
kamehr dsihwofchu, wehl fwehtidama to
peeminnehs, kad stahwefchu deewa-preefschâ.

Dsihwojeet weffeli pee meefas un dweh-
seles, — dsihwojeet meerâ, preekâ un deewa
fwehtibâ!

Aisneffect mannus pehdigus wahrdu
ari teem wezzeem un pawahjeem, kas scho-
deen basnizâ newarreja atnahft, fakkait teem,
ka es winnus arr peeminnejis, winneem ar

wiffadu laimi, wehlejis un deemu par winneem peeluhdšis. Aisneſſeet mannas pehdi-
gas labbas deenas teem behrnineem, ko juhs
mahjās atstahjuſchi, un noſtkuhyſtijufchi ſtah-
ſteet winneem taggad un uſ preekſchu wehl,
kad ſawu draugu peeminneſeet, ka es winnus
ſchodeen deewa rohkās nodewis un tam peſti-
tajam nowehlējis, ka tas winnus ſargatu un
ſwehtitu.

Un ja ſahds buhtu ſchinnī draudſē, kam
irr kaſ prett mannim winnā ſirdi, — es gan
neweenu neſinnu, ne arri ſawā ſirdi ko apſin-
nohs, — bet ja allaſch buhtu tahds brahlis
woi tahda mahſa un jums uſeetahs, — tad
ſakkait tahdam, ka es no wiſſeem eekſch mee-
ra un mihleſtibas ſchliħrees, par wiſſeem
Deewa peeluhdšis, wiſſus Deewam nowehle-
jis, wiſſus ſwehtijis; — ſneedſeet-winnam
mannā weetā ſawu rohku, — itt kā es jums
wiſſeem drauga-rohku ſneedsu un juhs wiſſus
mihtodams mihtošchu. Amen.

